

Колекционирањето, згрижувањето, презентирањето и интерпретацијата на елементи од нематеријалното наследство претставуваат тешки и сложени задачи. Од тие причини, неопходно е музеите да развиваат стратегии и едукативни програми, но и да направат напори во обмислувањето нови поинакви форми на зачувување на оваа жива материја, подложна на промени и загрозувана од забот на времето.

■ Пишува: Ружица ГОЧЕВСКА

ДУХОВЕН ЛИНК МЕЃУ МИНАТОТО И СЕГАШНОСТА

Нематеријалното културно наследство, отелотворено во музиката, танцот, обичаите, јазикот, знаењето, вештините, занаетите и усната традиција, претставува драгоценост во зачувувањето на македонскиот идентитет во разликоста на европското културно милје.

Македонското духовно богатство, пренесувано од генерација на генерација, постојано трпело промени во интеракција со средината, природата и историјата. Наспроти материјалните сведоштва за нашата култура и историја, чие зачувување и опстојување е загрозувано од влагата, корозијата или од деструктивното дејствување на човекот, единствени закани со кои се соочува нематеријалното наследство се заборавот и нашата негрижа.

Поради вакви и слични причини, Република Македонија во 1996 година стана дел од манифестацијата "Европски денови на културното наследство". Инаку, оваа ма-

нифестација беше востановена во 1991 година на иницијатива на Советот на Европа, а со директна поддршка на Европската унија.

Годинава, по десетти пат, Република Македонија зема учество во "Европските денови на културното наследство". Од 22 до 30 септември, во рамките на манифестацијата, ширум земјава се реализираа најразлични активности. Темата кон која беа насочени активностите беше "Нематеријалното - духовното наследство". Манифестацијата беше организирана во координација со Музејот на Македонија, под директна палка на Нада Андоновска, и под покровителство на Министерството за култура на Р Македонија.

Манифестацијата свечено беше отворена на 22 септември, од страна на заменик-министерот за култура, госпоѓата Мелпомени Корнети. Свеченото отворање се одржа во Музејот на Македонија, каде беше промовирана изложбата "Македонски свадбени килими", од авторката Јасемин Назим, кустос-советничка во Етнолошкиот оддел, при Музејот на Македонија.

Свадбените килими кои беа презентирани на изложбата, потекнуваат од првата половина и од средината на XX век. Тие се употребувале во селските средини на це-

лата територија на Македонија, некаде сè до 60-тите години на XX век, кога веќе се изобичајуваат, поради настанатите промени во традиционалната култура на населе-

нието во Македонија, предизвикани од засилената индустријализација и миграција од село во град. По повод изложбата, авторката Назим ја даде следнава изјава:

"Свадбените килими претставуваат посебен екстракт од она што го нуди нашиот фолклор, нашата култура. Не случајно, тие претставуваат еден од поубавите реликти во нашето културно наследство. Во нивната изработка биле вложени многу емоции и чувства, каде посебен акцент се ставало на естетската компонента. Денес, времето ги прифаќа како 'чиста убавина', која ги плени не само нејзините наследници, туку и оние кои прв пат ги запознаваат. Нивната суштина и длабинско значење ги знаеле само оние кои ги создале. Денес, ние тој јазик не го разбираме".

Манифестацијата беше одбележана во повеќе градови ширум земјава, каде посетителите имаа можност да присуствуваат на бројни изложби, да посетат културно-историски локалитети, сите во директна врска со темата под која годинава Македонија се претстави на "Европски денови на културното наследство". Речиси во сите градови во државава се оддржаа активности, кои придонесоа за што поавтентично претставување на македонските духовни историски вредности.

Токму во тој контекст треба да се истакне и потребата од зачувување и негување на она што претставува оригинален печат на секое општество, независно од кое време потекнува. Конвенцијата за зачувување на нематеријалното културно наследство, која беше донесена од УНЕСКО во 2003 година, пред музеите постави една нова поинаква цел, којавклучи подигнување на свеста за нематеријалното наследство и неговото значење за човештвото. Заради чувствителната и често апстрактна природа, овој сегмент од наследството тешко може да се презентира во институциите и да се изложи во витрините. Обидите за обезбедување континуитет или за оживување на традицијата, кои се прават на различни рамништа од општествениот живот, често доведуваат до губење на автентичноста и виталноста.